

Izhaja trikrat na teden v šestih izdanih, in sicer: vsak torek, četrtek in soboto, zjutranje izdaje opoldne, večerno izdaje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilogi ter s „Kazipolom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto	13 K 20 h. ali gl. 6-60
pol leta	6 „ 60 „ 3-30
četrt leta	3 „ 40 „ 1-70

Posamične številke stanejo 10 vin.

Od 23. julija 1902. do preklica izhaja ob sredah in sobotah ob 11 uri popoldne.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 11 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

Oglasni in poslanice se računajo po petih vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrid.

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. popoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 11.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorice. Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.

„PRIMOREC“

izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solški ulici in Jellersitz v Ninski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

—>>><<<—

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. lv. Meljavec) tiska in zal.

K položaju.

Politični položaj v naši državi se vrti sedaj okoli nagodbenih pogajanj, glede katerih se oba ministerska predsednika ne moreta zjediniti. Ta položaj, iz katerega se kar ne moremo izviti, pa ima že svoje ozadje, iz katerega gleda od daleč nova težkoba — česko-nemška sprava.

Körber roma z Dunaja v Ratot k oger-skemu ministerskemu predsedniku Szellu, od tam v Ischl, zopet na Dunaj, zopet na Ogersko in obratno, Szell pa se vozi v Ischl poročat cesarju. Kar se tiče nagodbenih vprašanj, so pač Ogri trdi, neizprosni, in vedno je konec ta, da naši ministerski predsedniki odnehajo ter zmagajo Ogri. Zato je pač umevno, da stoji tudi Szell na takem stališču, da ne odneha v nikaki važniški točki; v kaki malenkosti se se uda, oziroma se je že udal, ali celo to razkrijejo ogerski listi kot izdajstvo ogerske države. Körber je sicer obljubil svoječasno, da bo varoval avstrijske interese v nagodbi, kar mu bo mogoče energično, ali zdi se nam, da je govoril to več ad captandam benevolentiam v svoji težki poziciji v državnem zboru nego v resni predpostavki, da mu bo mogoče res kaj doseči v pogajanjih z Ogri glede nagodbe. Oger je pač trda kost, katere avstrijska vlada nikdar ne prelomi. Sicer se ni konec pogodbenih pogajanj, kajti vršilo se bo še glavno posvetovanje pod predsedstvom cesarja, ali bržčas se ne motimo prav nič, ako rečemo že naprej, da iz teh pogajanj pride kot zmagovalec zopet ogerski ministerski predsednik. Avstriji pa bomo še dalje trpeli pod trlostjo ogerske in pod mehko avstrijske vlade, zlasti na gospodarskem polju, v obrti itd.

Körber doživi v tem vprašanju očitno poraz, in težko mu bo dajati račun glede na obljubo, da bo varoval v nagodbi avstrijske interese. In kadar misli na to, mu pač prešine glavo prislovica: Si tacuisses....

Ako se Körber tudi oddahne po pogajanjih, pa naj skontajo že tako ali tako, se ga poloti takoj nova skrb: kaj bo namreč s česko-nemško spravo. Čehi zahtevajo odločno, da stopijo v veljavo take jezikovne naredbe, po katerih se upelje češčina v notranje uradovanje, in sicer zahtevajo, da se

to sedaj uresniči, ker sicer onemogočijo posvetovanja o nagodbenih predlogih v zbornici poslancev. Glede na česko-nemško spravo treba pa tudi upoštevati, da hočejo Nemci razglasenje nemščine državnim jezikom, in v slučaju, da se jim ne ugodí, pretijo z obstrukcijo. — Češki listi zagotavljajo z vso resnobo, da so se Čehi naveličali zavlačevanja vprašanja o češčini kot notranjem uradnem jeziku ter da postavijo jeseni vlado pred alternativo: ali uvedbo češkega notranjega uradnega jezika, ker se je bil odpravil po krivici, ali pa nagodbene predloge v zbornici ne pridejo niti do obravnavanja.

Vprašanje je sedaj, ali pusti Körber vse skupaj v glavnem svoji zvezdi srce ter bo med Nemci in Čehi posredoval le toliko, kolikor se mu bo zdelo neobhodno potrebno, ali pa se poprime tega vprašanja z namenom, da se ta reč enkrat definitivno dožene. Boj bo vsekakor težak, tako težak, da utegne stati Körberja ministerski sedež. Zvezda srce mu bržčas ugasne, Čehi se počejo več diti voditi za nos, torej kam? Ako se obrne ministerski predsednik na stran pravice, se mora obrniti na stran Čehov ter prepričati Nemce, da se jim v prečem češkem vprašanju ne godi nikaka krivica, marveč da se tiče vsa stvar le Čehov, ako pa hoče stopiti na stran krivice, potem pa naj računa s tem, da je slovanske potrpežljivosti konec....

Rešitev jezikovnega vprašanja zanima nas Jugoslovane v največji meri, saj ako je potreba kje urediti jezikovno vprašanje, je potreba to na jugu. Stvar je tako znana, da ne bomo tu naštevati z nova krivic, ki se nam godijo v jezikovnem pogledu. Povdarjati treba le, da bi se moralo rešiti jezikovno vprašanje na našem jugu hkratu s češkim vprašanjem. V tem oziru se je pisalo sicer že dosti, ali storilo se ni skoro nič. Ako bi se bilo kaj storilo na to stran od činiteljev, za to poklicanih, potem bi videli sedaj to vprašanje združeno s češkim. Toda tega ni in tega tudi ne bo, dokler bomo Jugoslovani pošiljali na Dunaj delegacijo, katere večino prevzema Šusteršičev brezdomovinski ali toliko bolj katoliški duh.

Jedina tolažba, katere nam ostane, je ta, da se po znamenjih, ki se prikazujejo, česko-nemška sprava bržčas se ne dožene tako hitro, marveč da utegnejo radi tega

Avstrijo pretresti še važni dogodki, kateri, tako želimo, naj bi dali Jugoslovanom delegacijo, ki bo znala izkoristiti položaj tako, da se rešitev jezikovnega vprašanja raztegne tudi na naše južne pokrajine.

XIV. glavna skupščina

„Zaveze avstr. jugoslovankih učit. društev“ v Trstu.

V četrtek se je vršila v Trstu XIV. glavna skupščina „Zaveze avstr. jugoslovankih učit. društev“. Upravni odbor je imel svojo sejo popoldne, zvečer pa je bilo zborovanje delegacij.

Predsednik „Zaveze“ g. Luka Jelenc je otvoril zborovanje s pristranimi besedami, povdarjaje, da klerikalna stranka ruje neprenehoma proti „Zavezam“ z namenom, da bi jo razrušila. Klerikalno časopisje napoveduje razpad „Zaveze“, ako kako društvo odstopi, kakor je bil slučaj, ko je odstopilo „Krško učit. društvo“ v Istri. Sedaj je odstopilo tudi društvo „Narodna prosvjeta“ v Pazinu. Govornik se je bavil tudi s klerikalno učiteljsko organizacijo, s „Slomskarijo“, trde, da ima „Slomskarija“ na Goriškem jeliko, na Stajerskem pa ne dobijo niti toliko učiteljev, da bi sestavili odbor za tako klerikalno društvo. Pa tudi na Kranjskem bi klerikalna učit. organizacija že odpadla, ako bi izstopili duhovniki. — Glede plač se vedno ni ustrezno želji učiteljstva, ki meri na to, da bodi učiteljstvo jednako z državnimi uradniki v XI., X. in IX. plačilnem razredu.

Tajnik „Zaveze“ g. Drag. Česnik je poročal o delovanju „Zaveze“. Iz tega poročila posnemamo: V zavezi je sedaj 33 društev. Iz organizacije pa je izstopilo „Krško učiteljsko društvo“ in „Učiteljsko društvo Narodna prosvjeta“ v Istri; prvo vsled odboro-vega sklepa od dne 5. februarja, zadnje vsled sklepa občenega zbora od 3. julija t. l. Oživel pa je zopet učiteljsko društvo za črnomeljski okraj. V obče je bilo opazati v minoli dobi med društvi več agilnosti, nego prejšnja leta, osobito na Kranjskem, kjer so bila društva dosedaj precej mlačna.

„Zaveza“ šteje v vseh teh društvih 1470 pravih, 45 podpornih in 51 častnih členov, torej skupno 1566. Društva so imela skupaj

129 zborovanj, na katerih je bilo 289 predavanj.

Vodstvo je imelo v minoli dobi 7 sej, upravni odbor pa dve.

„Popotnik“ se je iz tiskarne katoliškega tiskovnega društva v Mariboru preselil v Drag. Hribarjevo tiskarno v Celju.

Glasom sklepa zadnje glavne skupščine „Zaveze“ glede premestitve učiteljskega iz Kopra v Gorico so se naprosili g. odborniki Križman, Bacić in Dubrovčić, da izdelajo primerne elaborate, na katerih podlagi bi se mogla sestaviti dobro podprta peticija na naučno ministerstvo v prej omenjeno svrho. Temu povabilu se je odzval samo g. Križman, ostala dva gospoda pa nista govorila. Zato se peticija ni mogla vložiti.

Za slovensko vseučilišče je vložila „Zaveza“ prošnjo na naučno ministerstvo ter pozvala vsa učiteljska društva, da tudi ona odposljejo enako peticijo.

Tiskarna A. Gabršček v Gorici je pričela zopet izdajati „Knjižnico za mladino“, ki jo urejuje gosp. E. Gangl. Razprodaja te knjižnice pa ni povoljna.

Dalje se je pečalo poročilo z izstopom „Krškega učit. društva“. Poročevalec je povdarjal, da je postopal „Učit. Tov.“ popolnoma pravilno, da je pa o. enjeno društvo ravnalo proti pravilom. „Učit. Tov.“ ni prekršil obveze z glavne skupščine na Bledu... Poročevalec je rekel: Povdarjam pa še enkrat: „Kdor izmed učiteljstva se strinja z „Zavezinimi“ težnjami in principi, ta nam je dobrodošel drug in sobojevnik; kogar srce vleče drugam, svobodna mu pot, bolje prej, nego pozneje! Žalostno pa je, ako je istrsko hrvaško učiteljstvo samo zato pristopilo naši „Zavezam“, da je moglo potem iz nje izstopiti.“

Nasi „Zavezam“ se zanihljivo očita, da je le nekaj privesek liberalni stranki, katere ja ima na vrvi, kakor kakega kužeta. Povemo pa, da „Zaveza“ ni in ne bo nikdar nobeni stranki privesek, pač pa zahtevamo, da smo vselej in povsod enakopravni z drugimi stanov in naj si je ta tudi duhovski. Stališče, ki ga zastopa „Zaveza“, je in ostane: Narodna prosveta; svobodna šola; neodvisno, gnotno podprto učiteljstvo. Kdor nas podpira v teh naših težnjah, s tem smo tudi mi in če kedaj nasi nasprotniki vsprejmemo naš program v svojega, potem se smejo nadejati, da postanemo celo njim — „privesek“.

Križarji.

Zgodovinski roman v štirih delih.

Poljski spisal H. Sienkiewicz. — Posl. Podravski.

(Dalje)

»Ali kdo jih je preštel, da jih je bilo trinajst?« vpraša ga previdno trgovec Gamroth.

»Litvin jih je štel, ki je videl, kako so vanj lezli. Že po samem smradu je bilo moč opaziti, da so v melurju, kajti melurja se nihče ni smel dotakniti.«

»Čudno je to, čudno!« zakliče jeden plemič.

»Videl sem že marsikaj čudnega ondi, kajti treba je reči, da so to vrli ljudje, ki pa imajo svoje posebnosti. Vsi imajo kodraste lase in le kaki knez si jih časih počee; jedó pečeno repo, kateri dajejo prednost pred vsako drugo jedjo, ker pravijo, da človeku po njej raste moč. Stanujejo pa skupaj z živino in s kačami ter v jedi in pijači ne poznajo mere. Na omogene ne držijo mnogo, pač pa device visoko cenijo ter jim pripisujejo veliko moč, kajti pravijo, da človeka popusti kolika, ako mu deklica s posušenimi črevi drgne život.«

»Meni bi ondi ne bilo žal zboleti za koliko, zlasti ako so deklice zale!« omeni Eyertreter.

»Povprašajte to Zbiška!« odvrne vitez iz Bogdana.

Zbišek se nasmeji, da se je kar klop tresla pod njim.

»So tudi zale nekatere,« odvrne; »kaj mar Ringala ni bila zala?«

»Kakšna Ringala je to? Nekaka čarovnica ali kaj? Nu?«

»Kako? Vi še niste čuli o Ringali?« vpraša jih Bogdanski.

»Nismo čuli niti besede.«

»Saj je to sestra kneza Vitolda, žena Henrika, kneza Mazoveškega.«

»Ne govorite! Kakega kneza Henrika? Bil je jeden mazoveški knez istega imena, elektor?« plocki, ki pa je umrl.«

»Prav ta je bil. Imel bi mu priti iz Rima dispens, toda smrt mu je dala poprej dispens, ker je s svojim prestopkom očitno razžalil Boga. Bil sem takrat poslan s pismom od Janka iz Olešnice h knezu Vitoldu, ko je dospel od kralja knez Henrik, elektor plocki. Uprav takrat se je zamer Vitoldu vojna, a to največ radi tega, ker ni mogel dobiti Vilne; našemu kralju pa so se zamerili lastni bratje in njih razposajenost. Videč torej pri Vitoldu večjo gibčnost in večji razum, nego pri svojih bratih, je poslal k njemu

škofa z naročilom, naj ga nakloni k pokorščini, za kar mu hoče ta izročiti vlado nad Litvo. In Vitold je kaj rad zaslísal poslanca. Da! je prirediti gostije in viteške igre. Elektor je tudi rad zasedel konja, dasiravno drugi škofje tega ne delajo, in rad je pokazal na borišču svojo moč. Mazoveški knezi pa so tudi vsi korenjaki, kajti znano je, da so celo dekleta njihove krvi z lahkoto lomile podkve. Zato je tudi enkrat prekotatil tri viteze raz sedla, a drugokrat celih pet; izmed naših je prekotatil mene in pod Zbiškom se je konj pri navalu povspel na zadnje noge. Nagrade za to pa je dobival iz rok zale Ringale, pred katero je oborožen pokleknil. In tako sta se zaljubila drug v drugega, da so njega na gostijah cukali za rokave kleriki, ki so z njim dospeli, njo pa je krotil brat Vitold. Končno je knez dejal: »Sam si dam dispens, pa tudi papež mi ga dá in ako ne rimski, pa oni avignonski mi ga potrdi; svatba pa mora biti izvršena takoj, sicer zgorim!« To je bilo veliko razžaljenje božje, toda Vitold temu ni hotel nasprotovati, da kraljevega poslanca ne bi razžalil. In praznovali so svatbo. Na to smo mi odšli v Suraž in še dalje v Stuck na veliko žalost tega Zbiška, ki si je bil po nemškem običaju izbral kneginjico Ringalo za vladarico svojega srca ter ji obljuboval večno zvestobo.

(Paje pride.)

*) izbrani škof.

G. Jozo Dubrovič je na to obsojal pisavo „Učit. Tov.“, ker je sprejemal dopise, katere je dobival iz Istre od nekaterih narodnih odpadnikov in narodnih indiferentistov med učitelstvom, kateri dopisi so bili naperjeni proti istrskim rodoljubom. Odgovarjal mu je g. E. Gangl, ki je branil stališče „Zaveze“. Polemiziral je z Dubrovičem tudi g. Krist. Bogatec.

Poročilo blagajnika g. Fr. Luznarja pokazuje, da je imela „Zaveza“ 2439 K 96 h dohodkov in prav toliko izdatkov, „Popotnik“ 3631 K 06 h izdatkov in 3606 K 66 h dohodkov, „Zvonček“ pa 5424 K 78 h dohodkov in skoro toliko izdatkov, a „Učit. Tovariš“ 7063 K 11 h dohodkov in 6110 K 18 h stroškov. Vsa ta poročila so se po pripomnjah gg. blagajnika, Jelenca, Črnagoja in Tomana vzela na znanje. —

Potem so sledile volitve. Predsednikom je bil izvoljen zopet g. L. Jelenc, tajnikom g. Drag. Česnik, blagajnikom gosp. Fr. Luznar, v upravni odbor pa gg. Iv. Segar, Ant. Porekar, gđc. V. Zupantič, gg. Ant. Brginec, Ign. Krizman, Miroslav Anžlovar, Fr. Kocbek, Fr. Šorn in Vekosl. Strmšek. Vse volitve so se izvršile enoglasno.

Prihodnja skupščina „Zaveze“ bo o Binkoštih 1903. Kraj se določi pozneje. G. Kr. Bogatec je predlagal, storiti korake, da se odpravijo prispevki učiteljev za okr. učit. knjižnice, g. Bajt pa, da je delovati na to, da pride učiteljstvo do te pravice, da bo volilo samo svoje zastopnike v dež. šolske svete. (Konec pride.)

Dopisi.

Is Gorice. — Čast izgubiti, življenje izgubiti, se slisi mnogokrat. Kdo more trditi, da to ni res? Kaj je človek brez časti? Nikdo ga ne spoštuje, v nobeni posteni družbi ga ne marajo, vsak pošten človek se ga izogiblje. Pa ne samo moralno, temveč tudi materijelno je navadno tak človek uničen za celo svoje življenje. Človek, ki je na slabem glasu, ne more zavzemati v človeški družbi častnega mesta. Povsod ga izpodrivajo, nikjer ga ne marajo.

Žalostno je, če izgubi človek po lastnej krivdi svoje dobro, pošteno ime, a še bolj žalostno je, če izgubi svoje pošteno ime brez lastne krivde, vsled nesramnega obrekovanja kakega neprijatelja.

Enak namen, dijakom onečastiti pošteno ime, je imel člankar v „Gorici“, ki se je drznil na hudoben in nesramen način obrekovati goriske gimnazijce.

Kako more biti tak človek, čeravno se drzne nesramno trditi, „da mu je narekovalo omenjeni članek rodoljubje in prava odkritosrčna ljubezen do učeče se mladine“, resničljuben in pošten, ki se ne upa pokazati ter se skriva za varnim stavčevim hrbtom! To vam je junak, ki strelja iz varnega, skritega kota! Kako oprezno se zvija ta junak v svojem odgovoru na naš poziv! Imenuje nas naivne mladiče, a je sam še v večji meri naiven, če terja, da pridemo s svojimi imeni na dan. Saj nas je on prvi izzval. Zakaj se ni takrat podpisal s svojim poštenim imenom, da bi ga poznali?

Da ga vendar le zadovoljimo, povemo mu, da je naš oznak „slovenski abiturijenti“ zadosten. Braniti pa hočemo vse, katere je dotični člankar napadel.

Ne uideite pa nam s praznimi besedami. Zato pozivljemo člankarja še enkrat, naj dokaže resnico svojih trditev. Dokaže naj, kje in kdaj so sedmo- in osmošolci tako krokali, ponočevali in še Bog ve kaj uganjali, da so si prislužili lepo ime „razčujzdanci“. Dokaže naj tudi, če more, da so obiskovali dijaki več naprednejše plese, veselice in kroke, kakor pa klerikalne.

Pozivljemo ga še enkrat, naj to dokaže, sicer moramo smatrati za dognano, da je vse, kar je priobčila „Gorica“ o dijakih, podla laž in obrekovanje.

Slovenski goriski abiturijenti.

Iz Dornberga. — (V odgovor otroškemu dopisniku v „Prismojencu“ z dne 7. avgusta št. 32.) Med novicami navedenega časopisa je tudi neki nesramni dopis iz Dornberga. V tem dopisu napada pisec najprej pevce. On pravi, da so nam manjkali pevci, in da smo naskakovali celo nazadnjaške pevce. Povedano mu bodi, da ni nihče prosil nikoga. Reklo se je le onim trem, ki so peli z nami v Rihembergu, da ako hočejo priti. Oni so tudi enkrat ali dvakrat prišli, potem je pa po

enega sam oče prišel, eden je na odsvet župana odstopil, zadnji je pa stanovit in poje še danes z nami. Od tega za danes dovolj, pride že še, če potreba. Poglejmo pa, kaj pravi dopisnik dalje. V drugem odstavku pravi ta pobožnež nekaj o dveh učiteljskih. Nekaj se mu sanja, koliko časa študira učitelj v Kopru. On pravi, da „pametni Dornberžani ne marajo modrosti teh dveh „učenjakov“. Na to ni mogel skoro odgovoriti. Klerikalci dornberški so torej pametni. — Drugega ne rečem, nego da prav to je njih slaba stran!

Niti eden ne ve, zakaj se prepira, niti eden ne razume pitico politike. To je razvidno vsako nedeljo. Kjer so ti „panani Dornberžani“, tam se že tepejo med seboj, posipajo španske stene, osramočajo pametne ljudi na očitnih prostorih. Da je to res, spridujejo lahko sami, ker govorijo okoli, da ne delajo prav. Ali je to lepo od „pametnih Dornberžanov“, da so na praznik sv. Danjela v gostilnici klerikalca v Dragi napadli omenjena dva učiteljska, tako da ni mogloče dopovedati. Ali je to lepo od „pametnih Dornberžanov“, da se po gostilnah tepejo in zidove podirajo? Pameten naj razsodi!

Kar se pa tiče „učenjakov“, naj dopisnik molči. Da so dovolj izobraženi za svoj stan, je potrdila najprej c. kr. izpraševalna komisija in jim za to dala potrjenje s spricvali, katera so dovolj dobra. Naj jih le klatijo z učenjastvom. Najprej naj pometajo pred svojim pragom. Ta dva učiteljska, nista zastala niti v enem letniku, njih sinovi pa še po dveh, in ako gredo še dve leti, bodo ravno na istem mestu, kot sedaj. Na isti način študira lahko vsaki „pantaloni“!

Nekaj bi se rad vprašal pisca, kaj ga namreč briga naš tamburaški zbor? Ako se naše vrle tamburašice pametno oblečejo, kadar nastopajo, ni nikomur nič mari. Le svoja dekleta poglejte, in videli boste razliko.

Nadalje govori pisec nekaj o šolskih otrocih. Pravi, da so stari po 7 let. Jaz rečem to, da niti eden nima manj ko 9 let, in nekateri so že dovršili trinajsto leto. Da se otroci v krčmi učijo, je druga laž, ker otroci in vse skup za veselico se je učilo v napredni čitalnici, katera je ločena od krčme, in pivci ne smejo zraven. Ako je čitalniška soba krčmarjeva, ni s tem rečeno, da je krčma. Kar se pa tiče nastopa otrok, ni v nobeni postavi isti prenevedan. Dopisnik naj si jih le ogleda. Ako bi bilo kaj pohujšljivega, bi gotovo zabranili sami, pa za nedolžno Stritarjevo pesmico „Mladi vojaki“ ne more nihče oporekati. Dalje pravi dopisnik, da so otroci v krčmi do 10 ure zvečer. To je res, da so bili dvakrat na teden v čitalniški sobi a vsakokrat so prihajali starši z njimi; torej nič pohujšljivega.

Nazadnje je vabil dopisnik ljudstvo v Dornberg, da bo gledalo neko komedijo. Morda so hoteli napraviti sami kako komedijo, kakor 5. maja, da bodo pošiljali punčke na oder, klicat Boga v pomoč, naj bi jim dal malo soli v neslane čebule.

Le počasi, le počasi, da stopinja se ne glasi, ker jih imate na grbah že toliko, da zasujejo vas in kar je vašega v Dornbergu. V kratkem bo plačilo in ojstro plačilo, tako, da vas bodo srbele glave čez eno leto. Svet mora vedeti, kaj ste, maščevanje za krivice pa se je že pokazalo v več slučajih in se še pokaže. Na tak način, kakor delate, ne opravite nič. Za danes dovolj.

Iz Loga pri Sv. Lufiji, dne 15. avg. 1902. — Po prijateljih doznal sem, da se je pečal z malenkostjo v „Gorici“ št. 61. neki dopisun, ki se nazivlja Ložana, a ostane vedno le oni nervozni duh Mostarski, ki zasleduje fante pri vasovanju in vohunari po noči, kjer koli se luč gori.

Ker zna, da Fraternik misli s svojo glavo a ne z njegovo nervozno, pa daj po njem! a ne boš ga! Ker podpisani sem dotično nedeljo zvečer odslavlil goste iz svoje krčme še pred 11. uro, zaprl vrata in šel spat, kar si upam Mostarskemu črnemu lažniku in obrekovalcu tudi dokazati. Sploh ga pa opozarjam, naj se varuje sam, da ne bode vabil v škodo.

Toliko v obrambo, ter da čitatelji spoznajo, kake dopisniki lažniki po poklicu so okoli „Gorice“!

Ivan Fraternik,
gostilničar.

Iz Tomaja. — Pevski zbor „Bratovščine sv. Cirila in Metoda“ v Trstu je napravil dne 3. t. m. izlet v Tomaj.

Udje pevskega in bralnega društva „Tomaj“ so se bili zbrali meseca aprila t.

l. na pogovor v čitalničnem prostoru, da napravimo veselico s plesom v dan sv. Petra s sodelovanjem kakega tržaškega slovenskega društva. V ta namen je bil voljen odsek 6 mož, pa uril se je v odsek nepoklican gost, ki ni bil ud; ta je Anton Černe ml. Sli smo skupno predsedniku naznanili, da na omenjeni dan namerava naše društvo napraviti veselico s plesom. G. predsednik je č. g. Matej Sila, dekan; on se ni protivil veselici, rekel pa nam je: „Zberite si drugega predsednika, ker naš stan ne dopušta tega“. In res se je naznanilo na c. kr. okrajno glavarstvo v Sežano, da se skliče izvanredni občni zbor in da se bo vršila nova volitev. No, sedaj smo bili že z eno nogo na veselici. Večina nas je odločilo, da zberemo predsednikom g. učitelja Fr. Černeta. Ali Černe ml. je kmalu zastulil, da ne doleti njega ta čast. Torej kaj se je zgodilo? G. predsednik napravi udom okrožnico, da se ima vršiti dne 27. aprila občni zbor in nova volitev. To okrožnico je dobil Černe prvi v roke.

Znano mu je bilo, da bi se volitev ne iztekla po njegovem načrtu, zato jo zasuje drugače: okrožnica se je pridržala, in naznanilo se ni niti eni četrtini ne; pa še listi so molčali, da je dan 27. aprila šel v večnost. In ostali smo tako pri starem. Napravili pa so č. redovniške šolske sestre veselico v dan sv. Petra. Naše društvo je ostalo pa na cedili. — Kdo je bil tega kriv? Černe ml. — kajti vedel je, da pri našem društvu ne pride do prvega mesta, obrnil je tako, da je pri veselici redovniških sester postal general-komandant. Ta zvita buča si je mislil, sedaj sem jo dobro pogodil, napravil je isti dan drugo.

Člani odseka „Bratovščine sv. Cirila in Metoda“ so prišli k županu, da se pogovore, če bi se napravila veselica v Tomaju skupno z našim društvom dan 3. avgusta. Ali čujte!, kaj se upa ta Černe napraviti?! Kakor smo zvedeli, se je predstavil za predsednika pevskega in bralnega društva „Tomaj“. — Pa še ud ni. — Se ne ve, ali je zgubil kakšno kolesce ali je drugih muh poln. Ta „predsednik“ je vse poročal in pisal v Trst, ne da bi naš pravi predsednik kaj vedel o tem, razun 14 dni prej, ker je bil zadnji čas, da se naznani v Trst, s kakim programom da nastopi naše društvo na veselici. Ko zve to novico naš predsednik, napravi naglo okrožnico odbornikom, kaj je storiti. Brez seje se ne more kaj takega določiti, pa ker ni bilo mogote, tako naglo seje napraviti, se ve, da iz te moke bi ne bilo nič kruha. Torej Černe je imel zadnji trenutek v Trst naznaniti; torej jim naznani tako, da pevske in bralno društvo „Tomaj“ odstopi, pa da bode vse eno privatno nastopilo, to se ne ve kje. — Predsednik Černe, povejte, kdaj Vam je to naš odbor dovolil, da se upate take laži pisati našim milim bratom? — Pa tudi to smo zvedeli od zanesljive osebe, kakšen pogovor je imel predsednik Černe s podpredsednikom Zabrcem o nameravani veselici v kleti pri sodih vina. Ta samovoljen predsednik mu je pokladal na srce in take načrte predstavljal, da isti dan se bode nabralo veliko denarja, še midva.... — To bi bilo res, da bi bila ta veselica v dan sv. Petra!

Prepričani smo bili iz nekega pisma, kakšne laži je poročal našim bratom v Trst ta mož. Ravno ko ta list čitamo, se pokaže Černe, na to ga pokličemo k našemu razgovoru, ki smo ga imeli z našimi brati. Ko smo glasno list preitali, vprašamo Černeta, kdaj ste bil voljen predsednikom našega društva in kdo Vas je volil? Oglasi se naš denarnicar, da še ud ni, kako bi mogel biti predsednik, jaz ga ne vdobim nikjer vpisanega. Na to mu rečemo, da kako se pa upa take skandale napraviti našim bratom in tudi nam. In sedaj odgovori: Bil sem ud prej ko vsi Vi drugi; na to mu eden odgovori: pred 4 leti si bil res ud, napravil si takrat neke skandale, pa za tisto zaslugo so te bili bacnili iz društva, potem te ni več pri našem društvu.

Na to se je vedel kakor da je zbesnel, začel je sramotiti zdaj enega zdaj drugega, da se je napravila lepa panorama; med tem reče enemu: „Vi ste kuček“. Ta mu pa odgovori, da mu ne more živ krst očitati kaj enakega, njemu pa ženske v našem kraju dobro vedo povedati, kakšen kuček da je.

Ta Černe se zove tudi krščansko-narodni voditelj. Dobro se ve, zakaj, ker on je podrepnik iste bande, ki želi in se trudi, da bi ljudstvo spravili, kakor je bilo v srednjeveškem času. Z učiteljstvom se več-

krat prepira in tudi ljudstvu pripoveduje, da ni potreba ljudskih sol, ampak po starem, da bi kakšen duhoven učil, kadar bi se mu zljubilo, da bi bili davka in ojstre šolske postave prosti — mi pa kličemo: Šole, šole nam primanjkuje!

Ud pevskega in bralnega društva „Tomaj“.

Iz Ajdovščine. — V predzadnji št. „Soče“ smo čitali, da se bode vršila otvoritev novozgrajene Vipavske železnice dne 15. septembra t. l.

Da se Ajdovci prav pridno na ta za nje slovesni dan pripravljajo, se razvidi na olepševanju ajdovskega trga; naši posestniki prav pridno ter zaporedoma olepšujejo svoja poslopja in snazi; tako je prav in lepo ter gotovo v čast občini.

Ali so vendar se posestniki, tudi par prav debelih kapitalistov, katerim bi bil tudi čas, da bi svoja poslopja vsaj zunajno osnažili in olepšali; ali se niti se ne ganejo; mogoče čakajo boljših časov. Enako lepo bi bilo za trg, ko bi se občina nekoliko več zanimala za novo namenjeno sprehajališče, koder po stezah in potih se vedno trava raste.

O olepševalnem društvu, ako se sploh se nahaja, ni skoro niti govora več. Kje je? Skupna društva se prav pridno pripravljajo za prireditve veselice ter slavnosti na dan otvoritve železnice.

Občan.

Domače in razne novice.

„Narodnemu skladu“ je daroval g. Jakob Dekleva iz Flumičela 10 kron mesto nagrobnega venca r. gospej Leopoldi Plesovi iz Devina.

„Pevsko in glasbeno društvo“ vabi gg. pevke in pevce k pevskim vajam, katere se vršijo v sredah in petkih v telovadnici „Gor. Sokola“ točno ob 8. zvečer.

Odbor.

„Goriški Sokol“. — Podpisani vabi uljudno brate Sokole k rednim vajam na orodju in prostim vajam.

Za zadnje naj se blagovolijo zgledati v velikem številu, kakor tudi se priporoča za redno obiskovanje.

Telovadba za proste vaje prične točno ob 8. zvečer v torkih, četrtkih in sobotah.

Načelnik.

Novi tržaški škof. — Prihod škofa Nagla v Trst je odvisen od tega, kdaj skončajo popravljala dela v škofijski stolnici. Bržčas dospe škof v Trst začetkom septembra ter bo intronizacija ali 7. ali 8. septembra. „Slov.“ pa poroča, da pride Nagl v Trst 28. t. m. ter da bo intronizacija 31. t. m.

Kanonikom je imenovan vikar v tukajšnji Veliki cerkvi g. Fran Kodermač.

Smrtna kosa. — Včeraj popoldne so izročili materi zemlji zemске ostanke gospoda Franciška Gruntarja, c. in kr. enoletnega prostovoljca-korporala v 27. pešpolku in abiturijenta, ki je umrl po dolgi in mučni bolezni v Šmarjah pri Ajdovščini. Pokojni, sin g. veleposestnika Gruntarja, je vstopil jeseni po dovršenih študijah na tukajšnjem gimnaziju, kot enoletni prostovoljec v 27. pešpolk v Ljubljani, kjer je služil, dokler se ga ni lotila neizprosna bolezen, sušica, ki je položila v grob mladega moža, polnega življenja. — Bodi mu blag spomin! Žalujoci rodbini naše iskreno sožalje!

Budin zopet straši. — Ko je odšel iz Pevme kurat Budin, je bilo začelo ponehavati v tej kuraciji po njem uvedeno versko pretiravanje z družbami Marijinih hčera itd., in ponehaval je tisti verski fanatizem, ki je prava nesreča za ljudstvo, katerega pa brezvestni duhovniki, ki segajo s svojo politiko v vero, znajo ucepiti v ljudstvo tako, da se ga drži potem kakor bi bil prirasten nanj. Odkar se je bil nekdanji pevmski kurat Budin vrgel na klerikalno politiko, je bil eden najbolj gorečih za „čast božjo!“ Ali mož je muhast že od nekdaj. Prav hude muhe pa so ga morale prijeti takrat, ko se je bil odločil, da pojde v Gradec za misijonarja. Ko je napravil zadosi zdržab v svoji kuraciji ter zdijval in fanatizoval vse, kar se mu je dalo, je pa vzel ginljivo slovo od svojih ovčic ter se odpeljal tje proti nemškemu Gradcu misijonarit. Ali ni mu moglo posebno dobro iti, ker jo je kmalu primahal nazaj v Gorico. Mislili smo, da nastopi kako službo, ali ne, mož privatizira ter roma okoli po svetlu, sedaj je na Sv. Višarjih, sedaj v Padovi, sedaj tu, sedaj tam. Na praznik Vel.

Šmarna v petek 15. t. m. pa ga je gnalo v Barban pri Građeu. Prej nego je šel, pa si je preskrbel tudi romarjev. Stal je v zvezi z raznimi svojimi podrepniki in podrepticami iz Pevme, katere je hujškal že dlje časa proti sedanjemu tamkajšnjemu kuratu, ki je miroljuben in vse časti vreden duhovnik, in katere je sedaj napravil, da pojdejo na božjo pot v Barban. Hujškanje je rodilo vspehe, tako, da so začeli iti proti g. kuratu celo nekateri taki možje, o katerih bi se tega ne pričakovalo. Ker je pa vabil Budin sedaj ljudi iz Pevme celo na božjo pot ter je povedal, da bo tam pridigal, se je bilo resno bati, da mož ne nahujša teh ljudi v taki meri, da bi prišli celo v navskrižje z zakoni. Vsa stvar se je naznanila ordinarijatu, kateri je posegel vmes s tem, da je brzojavil v Barban Budinu, da ne sme pridigati. Budin pa je prepoved utaknil lepo v žep ter je vseeno pridigal. Ali opustil je vsako hujškanje ter pridigal neki prav lepo. Na koncu pridige pa je povedal, da so mu „predpostavljene“ prepovedali pridigati, pa da je vseeno pridigal. Ljudje seveda so popraševali, zakaj mu je prepovedano, ali Budin se je delal tako, kakor da bi bil kak mučenik, docim se je prav pametno prepovedala pridiga hujškaču. Kdo ve, kaj bi bil pridigal in kaj vse priporočal in naročal ljudem, da ga ni streznila prepoved iz ordinarijata, ki je vplivala nanj kakor mrzel curek... Budinu se pač zdeha in kolče po lepi pevski fari, v kateri se mu je tako dobro godilo. Zato pa hujška sedaj ljudi, da bi se dvignili proti svojem sedanjemu kuratu ter izpriesli nazaj Budina. Ali iz te moke ne bo kruha! —

Pa se neki drugi namen je imel Budin, da je šel v Barban. Možu manjka denarja. Zato pa je pobiral „milosčino“ od svojih poslušalcev, češ, da pojde nekam v Švico. Nastopa torej kakor kak „beraški menih“. Ubogega berača, polomljenega in lačnega, prime „roka postave“, ako se drzne iztegniti svojo velo desnico za milodar, dobrorejenega Budina v cvetju let pa ne prime nihče, ko puli na premeten način ubogemu ljudstvu denar iz žepa. Pričakujemo, da sl. ordinarijat tudi na to stran stori svojo dolžnost ter na sploh poskrbi za Budina, ki postaja nevaren, da se ga stori ljudstvu neskladjivega.

„Kako so debeli, kako so lepi“, tako je vskliknilo neko pobožno žensko iz Pevme v petek v Barbanu pred Budinom ter ga začelo ogledavati z velikim dopadanjem obduvanega Budina, ki se je nasmehnil ter moško odgovoril, z roko na prsih: Mirna vest, mirna vest! — No, ako ima res mirno vest na vse to, kar je že počel, ter gleda na to, da ruje sedaj proti svojem nasledniku v Pevni, proti kateremu hujška ljudi, potem je mogoča o Budinu le ena sodba. Napravi si jo lahko vsak sam.

„Lepo občino sovodenjsko bi klerikalci kaj radi dobili v svoje kremplje. Ker imajo bili jeseni občinske volitve, zato rujejo na vse načine proti načelniku gospodarskega sveta in proti županu. V „Gorici“ št. 63. je dolg dopis iz Sovodenj, kateri nosi podpis „Odbornik“, kateri pa je bil skovan v znani kovačnici znanega možička. Dopisniku ni vseč načelnik gospodarskega sveta in župan. Dopisnik pravi med drugim, da je 2/3 večina odbornikov gosp. sveta sklenila, da se razdeli, kakor lani, tudi letos seno, beke in drva z občinskega zemljišča. Določili so tudi dan zrebanja na 29. pr. m. Ali ko je pričelo zrebanje, so prišli v občinsko pisarno orožniki s c. kr. gozdarjem ter ustavili srečkanje. In kdo je bil tega kriv? Dopisnik-odbornik pravi, da sta načelnik in župan spletkarila, da preprečita srečkanje, da sta šla na glavarstvo ter tam nafarbala g. nadkomisarja itd., vsled česar so „oblegli“ orožniki Sovodnje. „Odbornik“ v „Gorici“ pa se je s tem le grdo zlagal, kajti načelnik in župan nista nič spletkarila, nista bila na glavarstvu in nista nič nafarbala g. nadkomisarja. „Odbornik“ je torej pošteno lagal, tako lagal, kakor znajo lagati le klerikalci. Mislimo, da zadoščuje to, da sprevidijo občinarji v Sovodnjah, kako nekateri sejejo prepričani ter delajo zdražbe v svoje nelepe namene.

Ko obere ta „odbornik“ načelnika, potem se spravi na župana, kateri mu tudi ni všeč. Govori nekaj o policijskem redu, o gostilnah itd., kakor da bi bil župan kriv, ako kedo greši proti policijskemu redu. Tudi ako župan, bodisi take ali take barve, stori vse, kar je mogoče, se vendar greši v omenjenem pogledu tuintam. Čudežev ne more nihče delati. Tam v Biljah, kjer je za župana krčmar,

podrepnik kurata, se pa nič tako ne brigajo za policijski red in za to, če gostilne pravčasno zapirajo. Le po naprednjakih udarjajo, in sicer najraje z lažjo. Ako ima ta „Odbornik“ kaj korajže, naj se podpiše; potem mu že posvetita gg. načelnik in župan. Torej na dan, resnicoljuben mož!

Pa kako so hudobni! V večerajnji številki zopet obirajo g. župana. Pravi, da so mladenčji napadli romarje s Krasa, ki so šli na Sv. Goro v noči od sobote na nedeljo. Šli so klicat župana, češ, da si sami ne upajo skozi občino; župan je hitro dal poklicati obhodnika, ki jih je spremil do konca vasi. G. župan je torej hitro ugodil prošnji romarjev — ali kljub temu pa vprašuje „Gorica“, kaj je s policijskim redom in kako da skrbi za nočni mir. Torej najprvo priznavajo, da je šel g. župan na roke romarjem, potem pa ga vprašujejo, zakaj ne skrbi za policijski red in nočni mir. Kaj bo g. župan hodil okoli po strehah in dvoriščih gledat, če je kje se kdo po koncu? —

Same lazi in zavijanja! In s temi hočejo zmagati klerikalci pri prihodnjih občinskih volitvah? Zavedni občinarji bodo drugače govorili.

Laška hijena. — Ni je družine v naši deželi, katera bi bila tako sovražena od Lahov, kakor je narodna družina Plesova v Devinu. Kaj so že vse počeli z njo, je naši javnosti znano. Svoje sovraštvo, svojo podlo ali pravo laško nravo pa je pokazala te dni neka laška hijena, obkroževajoča grob blagopokojne gospe Plesove. Ko se vsa družina ječi pod nenadomestno izgubo matere in gospodinje, hodi laška hijena okoli njenega groba, sika nanj svojo zlobo, in laja v svet skrajno perfidnost, da je bila blagopokojna gospa Plesova moralna provzročiteljica napadov na „Legino“ solo v Devinu ter je ona kriva težkih obsodb, katere so zadele svoječasne obtožence. To namreč jej očitata „Patria del Friuli“ in za njo tukajšnji „Corriere“, ki pravi tudi, da je bila gospa Plesova fanatična Slovenka, ki je fanatizovala druge. — Da je bila zvesta Slovenka ter je ljubila svoj narod, to jej služi le v čast, kakor služi tudi laški zeni ljubezen do svojega rodu le v čast! — To naj si zapomnijo Lah, kadar govorijo o fanatizmu, zapomnijo naj si pa tudi, da slabo pristojna dvatisočletni kulturi tako oblaževanje — mrtvih! To je nekaj takega, za kar nam nedostajajo besede, kar pa je pristno laško! Rečemo le še, da si je ta napad na pokojno domorodkinjo naše ljudstvo zapomnilo. Vseh dnij pa ne bo še kmalu konec! Klin s klinom!

Iz Kanala se nam poroča: Priprave za proslavo 35-letnice narodne čitalnice v Kanalu, koja se bo vršila na dan 7. septembra t. l., se pridno vrše. Slavnost se bo vršila jako sijajno, daleč presegajoč okvir navadnih čitalničnih veselje na deželi. Razne točke vsporeda izpolnijo cel slavnostni dan. Predpoludnem se oditi čitalnična častita trobojnica z raznimi trakovi. Na to se počaste umrli čitalnični udje s skupnim pohodom na pokopališče, z oventčanjem gomile prezasluzenega slavčeka Josipa Kočijandčica in s proslavo delovanja pokojnih udov za blagor in prosveto naroda. Na to bo sprejemanje doslih društev in gostov. Opoludne banket. Ves popoldne in zvečer se bo pa udeležencem nudilo mnogo zabave. Vsega seveda za sedaj še ne moremo in tudi ne smemo javnosti povedati.

Javilo se je že precejšnjo število zunanjih društev, ki skupno istega dne posetijo Kanal. Ostala narodna društva prosimo, da se pozivu narodne čitalnice v Kanalu čim hitro mogoče odzovejo.

Naj povemo na tem mestu, da nam je več Sokolov obljubilo, da istega dne prihite v Kanal, in če narod imel tu priliko obudovati njih izurjenost v telovadbi. To bo prvi sokolski nastop v Soski dolini.

Prijavila so se do sedaj sledeča društva: 1. Pevsko in glasbeno društvo v Gorici. 2. Goriški Sokol. 3. Pevsko društvo „Velesila“ iz Skednja. 4. Solkanska čitalnica in Sokol. 5. Idrijski Sokol. 6. Tamburaški zbor „Podgora“. 7. Bralno in pevsko društvo „Orel“, Ročinj. — Pri slavlju bode svirala mavhinjska godba. Vspored slavlja objavimo natančneje svoječasno. V nadi, da se še druga društva oglase, kliče jim na svidenje odbor narodne čitalnice v Kanalu.

Kdo pa je tisti kanonik? — „Gorica“ pravi, da smo se v naši kratki notici, v kateri smo omenili nemško brošuro „Die deutsche Mark am Südmeer“, skrbno izognili

omeniti postavko, kjer govori o „kanoniku“, ki je navduševal za upeljavo ruskega jezika na kranjskih srednjih solah.

Imena tega kanonika pa „Gorica“ ne navaja. Zato jo prosimo, naj pove ime tega hrabrega kanonika, da bomo vsaj vedeli, koga smo se izognili.

Laški delavec Podbrdom so napadli, kakor poročajo, 10. t. m. patroljo dveh orožnikov s kamenjem. 5 napadalcev so ujeli dva sta usla. Kakšen je bil povod napadu ali ga sploh ni bilo, o tem poročilo molči.

Most čez Sočo pri Barki bo menda vendarle narejen. Od 7. junija letos dalje delajo po dnevu in po noči. Dela pa je tudi poznati. Delavec je 160; delo vodi nekoliko inženirjev. Sedaj delajo 2 1/2 m pod vodo, kjer utrjejo stebre, ki bodo držali most.

Pomiloščen kaznjene. — Povodom rojstnega dne cesarja je bil pomiloščen v kaznilnici v Gradiscu ob Soči neki Ant. Solneza, 26 let star, iz Beluna, ki je bil v ječi radi umora. Obsojen je bil na 5 let. Kazen je imel prestat v decembru letos.

Zborovanje županov v Gradiscu ob Soči. — Dne 17. t. m. se je zbralo 30 županov političnega okraja gradiscanskega na povabilo poslanca dr. Verzegnasija v to svrhu, da se formulirajo predlogi, merči na olajšavo bede v tem okraju. Iz pogovorov se je doznalo, da je škoda, povzročena po povodnji in toči, jako velika. Zborovalci so sklenili obrniti se na vlado za pomoč.

Zveza slovenskih kolesarjev naznanja svojim članom, da je dovolilo italijansko finančno ministerstvo z odlokom z dne 27. julija 1902. št. 4318 članom „Zveze“ od 1. septembra t. l. dalje zopet prehod čez italijansko mejo, ne da bi bilo pri obmejnem carinskem uradu vložiti carino za kolo.

Kdor izmed cenjenih članov želi torej na Lasko, naj blagovoli vposlati odboru „Z. S. K.“ fotografijo, na kar mu bo takoj dostavljena za prehod potrebna legitimacija. Brez legitimacije s fotografijo je prehod nedopusten.

Ob enem se obveščajo člani, da se ustanove v kratkem nove pomočne postaje v Košani, Prvačini, Skofljici, Toplicah in Visnji Gori, stare postaje pa se preskrbe z raznimi potrebščinami. Pojasnila o pristopu daje drage volje odbor.

Podzemne strupene pline so našli baje v Sesljanu, — ali se le sedaj, ko gre za to, komu pripisati znano nesrečo! Obrtni nadzornik Coglićevina je v družbi z drugimi inženirji prišel baje na vsled takim plinom. Čudno, da se pri tolikih razstrelbah niso pojavili taki plini že poprej. Tako pa se javno mnenje le preveč nagiba na to stran, da hočejo s temi plini rešiti laške podjetnike iz zadrege.

Pevsko bralno društvo „Orel“ na Trnovem pri Gorici vabi na veselico s plesom, katero priredi dne 24. avgusta t. l. Vspored: 1. Volarič: „Eno devo le bom ljubil“, možki zbor. 2. Gregorčič: „Rabeljsko jezero“, deklamacija. 3. Volarič: „Razstanek“, možki zbor. 4. „Za tožene“, saljiv prizor. 5. Vilhar: „Slavjanska“, možki zbor. 6. Ples. Med vsako točko vsporeda in pri plesu svira oddelek Šempaske godbe. Začetek točno ob 3 1/2, pop. Vstopnina: K veselici 40 vin., k plesu vsak komad 20 vin., udje plačajo polovico. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

„Bralno društvo“ v Vrtovinu vabi na veselico s plesom, katero priredi v nedeljo dne 24. avgusta 1902. v prostorih gospoda Jozefa Živica. Vspored: 1. Pozdrav predsednika; 2. Vogrič: „Naša zastava“, udarja tamburaški zbor iz Dornberga; 3. Josip pl. Zajec: „Poputnica“, poje pevski zbor iz Dornberga; 4. Ipavec: „Na planine“, poje pevski zbor iz Dornberga; 5. Parma: „Mladi vojaki“, udarja tamburaški zbor iz Dornberga; 6. Volarič: „Sladko počivaj“, poje pevski zbor iz Dornberga; 7. Ipavec: „Pastir“, poje pevski zbor iz Črnič; 8. Prosta zabava s plesom. Začetek točno ob 3. uri pop. Vstopnina k veselici 40 vinarjev, s sežem 80 vin. Po veselici se vrši ples. Vsak komad 20 vinarjev. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Javni ples priredijo fantje v Solkanu dne 24. t. m. na dvorišču g. Alojzija Mozečica. Svira oddelek goriske godbe. Zvečer bodo prostori čarobno razsvetljeni z lučjo „Ekselsior“.

Razgled po svetu.

Slovenski operni pevec, g. Naval-Pogačnik, bo gostoval prihodnji mesec na češkem narodnem gledališču v Pragi.

Krüger izda baje v kratkem spis o postanku, teku in koncu vojne Angležev z Buri v južni Afriki.

Celje. Pred kratkim je odstopil celjski župan Stieger. Reklo se je, da radi bolezn. Resnica pa je, kakor pravi „Dom“, da je povod odstopu okolnost, da stoji Celje pred finančnim polomom. Nemški značaj mesta stane mnogo denarnih žrtev!

Iz Špitale na Pyhrnu na Koroskem poročajo, da se je pri zgradbi tunela za drugo železniško zvezo s Trstom odprlo podzemeljsko jezero. Iz tunela teče kar cela reka. Delavci so komaj usli gotovi smrti.

Pevsko društvo „Kolo“ v Zagrebu je slavilo v petek 40-letnico svojega obstanka. Prišlo je na slavlje premnogih družtev, hrvaških, čeških in slovenskih; iz Ljubljane: „Glasb. Matica“, „Slavec“ in „Ljubljana“. Slovenci so bili presrečno sprejeti. Zagreb je imel svečanostno lice, vse je bilo v narodnih zastavah. V Maksimiru je bilo kakih 20.000 ljudi. Vse slavlje je bilo velikansko, impozantno.

Štrahna rodbinska drama. — V Mlinih na Češkem se je sprl trgovec Emanuel Gold s svojo ženo. V prepiru je tako zdivjal, da je pograbil za velik nož ter odrezal ženi vrat. Ko je kričala, je prihitela iz sosednje sobe 10-letna hčerka, na katero je tudi planil besni Gold ter jej istotako prerezal vrat. Potem pa je pobegnil. Klobuk in žepno ruto njegovo so našli pri mestnem ribnjaku. Bržčas je našel Gold v njem mir.

V Ihlavi so kazali Nemci svojo kulturo dne 17. t. m. s tem, da so češke Sokole, ko so prihajali in odhajali, napadali in psovali. Neki Čeh je bil težko ranjen. Policija je gledala mirno, ko so napadali Nemci Čeha.

Ponesrečeni turisti. — Velika snežena lavina je vlovila 16. t. m. na Matterhornu dva angleška turista. En turist in en vodnik sta bila usmrčena, drugi turist je ranjen lahko, vodnik pa težko.

Občeslovanska umetniška in obrtna razstava v Petrogradu. — V soboto je bil v Ljubljani prof. V. N. Korabljev kol odposlanik ruskega odbora za prireditve občeslovanske umetniške in obrtne razstave v Petrogradu. Oglasil se je pri odboru slov. umetniškega društva ter v pisarni obrtne in trgovske zbornice. Potem je odšel v Prago.

Redovniške šole na Francoskem zapirajo. To zapiranje zadeva ponekod, kjer je ljudstvo fanatizovano, na velike težkote. Tako je posebno v Bretaniji. V Ploudanielu so morali vojaki in orožniki braniti ljudstvu, da ni moglo blizu k soli. Vrat niso hoteli odpreti, tudi niso pustili kovaču, da bi to storil. Na to je ukazal komisar, napraviti luknjo v zid, ali tu so začeli v samostanu zaprti kmetje kamenjati delavce, na vojaštvo pa so metali celo goreče snope slame. Med tem so peli kmetje pobožne pesmi!!

Zaprthi je več višjih častnikov, ker so se protivili izpolniti ukaze glede zapiranja sol. — Ponekod je prišlo do ostrih spopadov ter je bilo ranjenih več oseb.

Nemško-avstrijska socijalna demokracija je imela te dni velik strankarski shod, na katerem se je pokazalo, da nemški soc. demokratje stojijo na istem stališču kakor laški glede narodnosti. Povdarjalo se je na shodu, da so narodni, da nikdar ne pozabijo svoje nemške narodnosti. To naj si zapišejo za uha naši soc. demokratje, kateri hočejo biti le mednarodni, ali se pri tem pogrezajo v potujčevanje; postajajo skrajno mladni in Lah! Kaj to potujčevanje naj bo del socijalnega vprašanja?!

Burski generali Botha, Delarey in Devet so dospeli v London. Na kolodvoru jih je pričakala neznanska množica, ki jim je pripravila presrečno ovacijo. Generali so v zahvalo snemali klobuke. Množica jih je spremljala tudi na potu v hotel. Generali so obiskali tudi kralja v Covesu na njegovi jahti. Kralj jim je šel naproti ter jim podal roko. Na to sta sprejeli generale tudi kraljica in princezinja Viktorja.

Razne vesti. — V Wegscheidu na Štajerskem se je ustrelila poštna upraviteljica Voitsch v stranski sobici, ko je poštni komisar revidiral urad. Bila je takoj mrtva. Bržčas kaj manjka v blagajni. — V Ljubljani imajo zaprt Julijo Hirschfeld, trgovko z dekleti v Budimpešti. — 200 hiš je pogorelo v Černiakovem pri Vratislavi. 150 rodbin je brez strehe. — V južni Afriki v Johannesburgu nameravajo prirediti l. 1904. svetovno razstavo. — V občini Trostberg v Slezviku je stekel pes obgriznil 24 oseb; 6 jih je umrlo, nekaj se jih bori s smrtjo, ostale pa so spravili pravočasno v Kochov zavod v Berolin. — Svetovnoznani liker „Cartreuse“ se ho izdeloval odslej v Avstriji, ker je opat chartreuski sklenil, preseliti se v našo državo iz Francije! — V Trstu so prišli na sled tatovom koč v svobodni luki ter so jih prišli. Kož je bilo ukradenih za kakih 300 K. —

